

SEROCKI MIEJSCOWNIK

KRAJOZNAWCZO – TURYSTYCZNY PRZEWODNIK PO GMINIE

Stanisławowo
Ludwinowo Dębskie
Ludwinowo Zegrzyńskie
Zalesie Borowe Marynino
Swiecienica Izbica
SEROCK
Wola Kiełpińska
Kania Polska
Gąsiorowo
Kania Nowa
Nowa Wieś
Stasi Las
Zabłocie
Karolino
Wola Smolana
Jadwisin
Dębinki
Guty
Borowa Góra
Bolesławowo
Jachranka
Cupel Szadki
Dosin Dębe
Skubianka
Wierzba
Łacha

Odcinek 3 - WOLA KIEŁPIŃSKA, WOLA SMOLANA I SZADKI

Pod opieką św. Antoniego z Padwy

Wola Kiełpińska i Wola Smolana prawdopodobnie stanowiły w przeszłości jedną wieś. Tuż obok znajdują się Szadki. Miejscowości położone są w pobliżu drogi krajowej nr 62. Tysiące kierowców przejeżdżających przez Wolę Kiełpińską dostrzegają przy szosie piękny neobarokowy kościół. To serce okolicy. Warto zatrzymać się i oddać pod opiekę św. Antoniego z Padwy, patrona parafii.

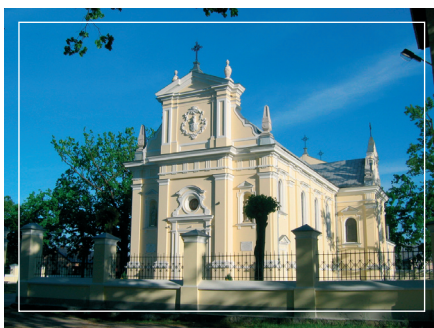
Kaplica p.w. bł. ks. Romana Archutowskiego na cmentarzu parafialnym

ciekawą architektonicznie kaplicę p.w. bł. ks. Romana Archutowskiego, w której pochowano ekshumowane szczątki trzech kapłanów z Woli.

Plebania

2. Plebania >> Po wyjściu z głównej bramy cmentarza kierujemy się w lewo i asfaltową drogą po 15-20 min. docieramy do plebanii i kościoła. Plebania powstała razem z kościołem, który jest opisany poniżej. Budynek okazały i zadbane. Zbudowany z cegły, otynkowany. Obok znajduje się organistowska i budynki gospodarcze.

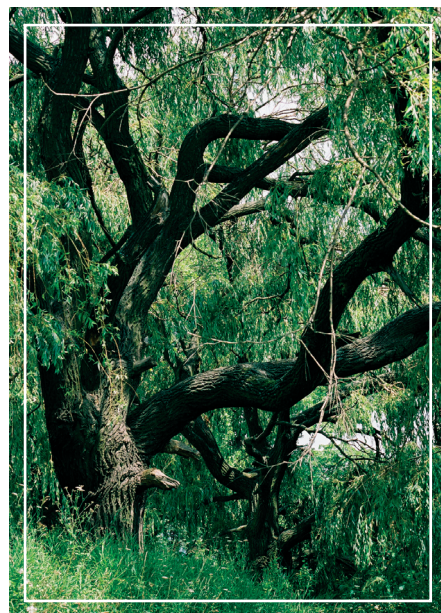

Kościół parafialny

1. Cmentarz parafialny >> Wycieczkę rozpoczynamy na... cmentarzu, ale nie będzie to zła wróżba na dalszy spacer. Nekropolia z całą pewnością jest warta obejrzenia. Powstała na przełomie XIX i XX w. ale, co ciekawe, znajdują się tam nagrobki starsze (8). Zostały one przywiezione z Zegrza po likwidacji tamtejszego cmentarza pod koniec XIX w. Umieszczono je w większości przy głównej alei. Wśród nich są groby: Antoniego Xięzopolskiego (zm. 1866), Weroniki z Załusków Skotnickiej-Zglenickiej (zm. 1876), Zofii z Kawalowskich Kuciewskiej (zm. 1884) i Pawła Myszkorowskiego (zm. 1893). Interesujący jest piaskowcowy pomnik administratora Dóbr Zegrze Xawerego Oltuszewskiego (zm. 1902). Oczywiście należy odwiedzić grób słynnego geologa Witolda Zglenickiego (zm. 1904). Nagrobek nie jest jednak z czasów pochówku. Tuż przy sektorze w którym spoczywają proboszcz parafii, znajduje grób Marii z Wystouchów Szaniawskiej (zm. 1932) i Zygmunta Szaniawskiego (zm. 1929), rodziców słynnego dramaturga z Zegrzyna Jerzego Szaniawskiego. W 2008 r. na cmentarzu wybudowano

3. Kościół p.w. św. Antoniego z Padwy >> Korzenie kościoła i parafii p.w. św. Antoniego Padewskiego związane są z Zegrzem. Siedziba tamtejszej parafii została przeniesiona do Woli Kiełpińskiej w związku z wykupem terenu Zegrza przez Rosjan pod budowę twierdzy

(koniec XIX w.). Rosjanie zapłacili za kościół w Zegrzu 50 tys. rubli. Kwota ta została przeznaczona na budowę kościoła w Woli. Teren pod świątynię i cmentarz podarowali właściciele Dóbr Zegrze i dobrodzieje parafii, Maciej Radziwiłł i Jadwiga z Krasieńskich Radziwiłłowa. Neobarokowy kościół powstał w latach 1895-1899 (konsekracja 30 lipca 1899 r.). Zbudowano go na planie krzyża. Fasada trójosiowa z ryzalitem zwieńczonym szczytem z kartuszem z herbem Krasieńskich „Ślepowronem”. Świątynia posiada jedną nawę i dwie boczne kaplice. We wnętrzu warto obejrzyć między innymi: obraz Wniebowzięcia Matki Bożej sprowadzony z Rzymu (ołtarz główny), stacje drogi krzyżowej (prawdopodobnie też rzymskie) i rokokowe epitafia Krasieńskich (XVIII w.) przeniesione z kościoła w Zegrzu. W podziemiach znajdują się trumny Krasieńskich i Radziwiłłów. Niestety dostęp do krypty nie jest możliwy od chwili zamontowania systemu ogrzewania w 1976 r. Obok kościoła figura Matki Bożej Niepokalanej z 1904 r. Do 1966 r. przed kościołem znajdowała się mogiła sierż. Kozłowskiego poległego w czasie wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. (obecnie grób jest na cmentarzu).

Rezerwat przyrody „Zegrze”

4. Rezerwat przyrody „Zegrze” >> Na parkingu przykościelnym znajdziemy jedno z kilku nastu gniazd bocianich w gminie Serock. Z parkingu

skręcamy w lewo i po przejściu kilkuset metrów skrajem drogi krajowej nr 62 (w kierunku Pomiechówka) przechodzimy na drugą stronę, do lasu. Przemierzamy się leśnym duktem w kierunku Woli Smolanej. Kompleks leśny o powierzchni ok. 65 ha to rezerwat przyrody „Zegrze”. W większości ponad 100-letni las mieszany (dęby szypułkowe i bezszypułkowe, sosny pospolite, brzozy brodawkowate, modrzewie, lipy drobnolistne, osiki i świerki) jest zamieszany przez liczne gatunki zwierząt, między innymi: ryjówki akсамitne, nietoperze, sarny, lisy, dziki, dzięcioły czarne i dudki.

5. Wola Smolana i Szadki >> Wychodząc z lasu docieramy do Woli Smolanej. Nazwa miejscowości pochodzi prawdopodobnie z czasów, w których jej mieszkańcy trudnili się wyrobem smoły z drzew. Wieś jest cicha, spokojna i pięknie położona. Chociaż nasza wycieczka tutaj się kończy, warto wspomnieć jeszcze o sąsiedniej wsi Szadki. Jej nazwa pochodzi prawdopodobnie od słowa „sadki” („sady”). Przy skrzyżowaniu dróg prowadzących w kierunku Serocka i Nasielska (nr 62 i 622) przed II wojną światową istniała gorzelnia. W tamtych czasach zbudowano także Dom Ludowy. Niestety oba obiekty nie zachowały się.

Miroslaw Pakula
współpraca Anna i Marian Kurtyczowie

DLA TURYSTÓW

Sklep spożywczy „Woga” Gabriel Perczyński
Wola Kiełpińska 14, 05-140 Serock
tel. (22) 782 73 53

Informacje w internecie:
<http://www.parafia-antoni.pl>
<http://zsp.wolakielpinska.w.interia.pl>
<http://www.serock.pl>

CIEKAWOSTKI

PATRON PARAFII ŚW. ANTONI Z PADWY
Franciszkanin, z pochodzenia Portugalczyk, Antoni Padewski (1195-1231) był włoskim teologiem. Ostatnie lata spędził w klasztorze Świętej Marii w Padwie. Sławy kaznodzieja (legenda mówi, że gdy po 30 latach otwarto jego trumnę, pozostał tylko język). Kanonizowany już w rok po śmierci. Uważa się, że pewnej nocy odwiedziło go Dzieciątko Jezus, dlatego też świętego przedstawia się często z Dzieciątkiem na ręku. Św. Antoni jest patronem parafii Zegrze co najmniej od 1758 r.

BŁOGOSŁAWIONY KS. ROMAN ARCHUTOWSKI
Ks. Roman Archutowski urodził się w 1882 r. w Karolinie (parafia Wola Kiełpińska). Po otrzymaniu święceń kapłańskich pracował w Diecezji Łódzkiej. Po studiach w Petersburgu uczył w warszawskich gimnazjach. W 1940 r. został rektorem Seminarium Duchownego. Aresztowany przez Niemców za pomoc Żydom. Zmarł na tyfus w Majdanku (1943). Beatyfikowany w 1999 r.

„POLSKI NOBEL” INŻ. WITOLD ZGLENICKI
Geolog Witold Zglenicki (1850-1904) był odkrywcą złóż ropy naftowej na Kaukazie. Pionier światowego przemysłu wydobywczego ropy. Współpracownik braci Nobel oraz Rothschildów. Za czasów jego młodości rodzice przenieśli się do Dębego i to tamten majątek stał się gniazdem Zglenickich. Zgodnie z ostatnią wolą jego szczątki pochowano na cmentarzu w Woli Kiełpińskiej, obok matki, ojca i brata. Swoje dochody z pól naftowych Witold Zglenicki zapisał w testamencie nauce polskiej, ustanawiając nagrodę, na wzór nagrody noblowskiej. W Zespole Szkolno-Przedsiębiorczym w Woli Kiełpińskiej zgromadzono pamiątki po wybitnym Polaku (jego imię nosi tamtejsza szkoła podstawowa i gimnazjum).

DWIE „PARAFIE ZEGRZE”
W gminie Serock są dwie parafie o tej samej nazwie: „Parafia Zegrze”. Parafia w Zegrzu istniała prawdopodobnie już w XIII w. Pod koniec XIX w., bez zmiany nazwy, jej siedziba została przeniesiona do Woli Kiełpińskiej. W 1993 r. utworzono parafię garnizonową w Zegrzu.

DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA
Wokół parafii skupił się aktywny ruch katolicki, w skład którego wchodzi między innymi: Akcja Katolicka, Ruch Rodzin Nazaretanek i Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży. W parafii ukazuje się dwumiesięcznik „Antoni” (od 1998 r.). Pismo redaguje zespół, w składzie którego znajdują się Anna i Marian Kurtyczowie, znawcy dziejów Ziemi Serockiej, autorzy książki „Zegrze. Wola Kiełpińska. Dzieje parafii i okolic” (2001). W Woli Kiełpińskiej od kilkudziesięciu lat istnieje także Ochotnicza Straż Pożarna.